

Oslo, 23.09.2021

Trøndelag fylkeskommune
Seksjon Kulturminner
Deres referanse 202119592-1
postmottak@trondelagfylke.no

Høringsbesvarelse angående regional plan for kulturmiljø i Trøndelag 2022 – 2030

Norsk Forening for Fartøyvern takker for muligheten til å komme med høringsbesvarelse til regional plan for kulturmiljø i Trøndelag. Våre kommentarer knytter seg til fartøyvern.

Norsk Forening for Fartøyvern vil berømme Trøndelag fylkeskommune for en god kulturmiljøplan og at fylkeskommunen har fokus på kystkultur og fartøyvern.

I vårt høringssvar fra 2019 til regional plan for kulturminner i Trøndelag fylkeskommune (deres referanse: 2019 40066-6) pekte vi på to ting vi mente burde være en del av en regional plan for kulturmiljø:

1. Frivillighet

Med følgende «problemstilling»: Hvordan ivareta de frivilliges interesser og legge til rette for frivillig aktivitet i fartøyvernet?

Dette finner vi igjen i regional plan for kulturmiljø i Trøndelag 2022 – 2030. Dette er vi glade for. De frivillige er fartøyvernets bærebjelke. Fremtidens fartøyvern vil være avhengig av at det finnes et frivillig apparat rundt fartøyene. Frivillighetens natur er nettopp at den er frivillig, det vil si at den ikke er statisk og fast, og kan lett dø ut. Det er derfor viktig at det offentlige ser den frivillige sektors egenverdi og legger til rette for at grunnlaget for frivilligheten opprettholdes og styrkes.

Men vårt punkt to fra 2019 finner vi dessverre ikke igjen i høringsdokumentet om regional plan for kulturmiljø i Trøndelag 2022 – 2030:

2. Drift av fartøy

Med følgende «problemstilling»: Hvordan sikre drift av verneverdige fartøy i fylket og derved sikre vern gjennom bruk av vår maritime kulturarv?

Punkt 2 hører nøye sammen med punkt 1.

Bruk av fartøy er avgjørende for kulturmiljøet og gir en unik mulighet til formidling og opprettholder en forståelse for kunnskap, kultur og historie. Gjennom å bruke et fartøy overføres kunnskap til neste generasjoner, som sjømannskap, gamle håndverkstradisjoner og samfunnsstrukturer. Et fartøy som utstillingsmodell fører ofte ikke til god nok forståelse. Det er først i bruk at det skapes opplevelser og inntrykk. Her har de frivillige en nøkkelforhold.

Uten bruk forfaller også fartøyet, noe som er svært fordyrende. Det er derfor viktig at det kommer inn driftsmidler slik at bruk sikres. Inntjeningsmulighetene til frivilligheten dekker ikke alle driftskostnader. Her må det offentlige spille på lag med de frivillige og legge forholdene til rette. Offentlige tilskudd utløser i tillegg annen finansiering.

Trøndelag kan også tilrettelegge for drift ved å senke skatter og avgifter som avkreves fartøyvernet og deres frivillige, tilby gratis havnefasiliteter og arbeidshavner, gratis kaiplass, sørge for slipper, legge til rette for veteranbåthavn også videre.

Fartøy må ikke brukes som tomme kulisser. Uten mennesker, aktivitet, lukt og lyder har man ikke et levende kulturmiljø, og det taper sin verdi.

Vern gjennom drift er nøkkelen til et fremtidig fartøyvern.

Vi vil også gjerne nevne et tredje punkt som bør med for å løse oppgaver i regionalplanen:

3. Mer ressurser til fartøyvernet

Etter at ansvaret for fartøyvern har gått fra Riksantikvaren til Fylkeskommunen er det viktig å sikre at det er satt av nok ressurser til å arbeide med feltet. Hvis ikke vil frivilligheten forvitne og dø ut og viktige kulturminner gå tapt. Offentlige støttespillere og virkemidler fra det offentlige kan gi store ringvirkninger og utløse stor arbeidskapasitet fra det frivillige fartøyvernet. Til gjengjeld vil samfunnet og innbyggerne i Trøndelag få ivaretatt sin stolte maritime kulturarv.

Norsk Forening for Fartøyvern vil helt til slutt foreslå at det settes ned arbeids- eller referansegrupper for å jobbe fram helt konkrete tiltak for et fremtidig levedyktig fartøyvern. Det er naturlig at både frivillige og fagpersoner i fartøyvernet er med her.

Med vennlig hilsen

Norsk Forening for Fartøyvern

(sign.)

Hedda Lombardo
generalsekretær

(sign.)

Kari Anne Flaa
rådgiver